

דע שאין לו כלום רק
השם יתברך. ועל ידי
צמו ונעשה ח' הוא
ע"ש:

פסח

1. פירוש שביום טוב
צימיות מהשם יתברך
שר תקראו בו מקראי
ז מו"ר וצלה"ה כי
זה ביום טוב. וגם
ס' עד כאן. ופירוש
נימיות שאף שמחיה
שמיים שהשם יתברך
(יטעיה ו, ג) מלא כל
הכל. רק שנסתר
פ טוב מתגלה. וזה
אמור¹⁷ מה רב טובך
ום טוב נתגלה חיות
צגנו לצדיקים¹⁸ שהם
צדיה (כמו שהתבאר
אמר אא"ז מו"ר
הקדוש¹⁷ שנקרא יום
: שיש בו מאור הגנוז
ב²⁰ מועדים לשמחה
חיות של האדם ושל
ש שמחה. ולכך ביום
ארה הפנימיות שיש
(שמה כג, י; דברים טו, טז)
ה יראה. כמו שבא

לראות בא להראות ע"ש בגמרא²¹ שהוא
כנ"ל שהאדם יכול לראות חיות הפנימיות
והוא נקרא זכור²². פני ה' אלקיך הוא גם
כן נקודה הפנימיות שיש בכל דבר נקרא פני
ה'. ומבקשין²³ והשיאנו בו ברכת מועדיך
להיות נדבק מעשה האדם בשורש על ידי
אור היום טוב. ויש לפרש השיאנו כמו
משיאין משואות להיות מקושר בשלהבת
אהבה לשורש החיים ברכת מועדיך כי כל
חיות השנה על ידי התקשרות בשורש
החיות שזה מתגלה ביום טוב:

מליל ב'

אלו קרע לנו הים ולא העבירנו בו בחרבה
בו²⁴. פשוט יש לומר כי היה צריך
להיות טיט על כל פנים. אך יש לומר כי
כתיב (שמות יד, כב) "ויבואו בני ישראל בתוך
הים ביבשה" כי זה עיקר הפלא מה שבני
ישראל הלכו תוך הים ממש והיה להם
ליבשה. כי אם היה מסולק מבחינת ים אין
זה פלא כל כך, כי ביד הקב"ה לעשות מים
יבשה. אבל לחיבת ישראל עשה השם
יתברך שגם שיהיה בחינת ים ממש. מכל
מקום יהיה לבני ישראל יבשה. וזה שבני
ישראל יכולין להפוך גם הטבע להמשיך
הקדושה בתוכה ממש על ידי עבודתם. וזה
העבירנו בתוכו בחרבה:

בזהר הקדוש כמה פעמים²⁵ קושיא זו מה
שהשם יתברך משבח עצמו
ביציאת מצרים הלא הבטיח לאבותינו.

וכתיב נ' פעמים בתורה הוציאך מארץ
מצרים כו'. ותירצו כי היה מסטרא דיובל
שנת החמשים עלמא דחירות ע"ש. ועדיין
צריך ביאור. ויש לומר כי באמת כל הגלות
במצרים היה רק לטובת ישראל ולאשר כי
השם יתברך הבטיח לאבות כי יצאו
ממצרים ברכוש גדול²⁶. לזאת עשה השם
יתברך שיהיו במצרים במדריגה התחתונה
מאוד כמו שאמרו ז"ל²⁷ כי כבר היו במ"ט
שערי טומאה וזה שכתוב²⁸ אלו לא הוציא
הרי אנו כו' כי היו חס ושלוש משוקעים
בשער ה' בטומאה שאינם יכולין להגאל
עוד. וממילא כשנגאלו ניתן לישראל כל
השערי בינה עד שער ה'נ²⁹ כי זה לעומת זה
כו'. וזה שכתוב (תהלים מ, ו) ה' אלקי
נפלאותיך ומחשבותיך אלינו. שכל מה
שנכנסו ונשקעו אז כל כך בשערי טומאה
היה לטובה. והוא יותר ממה שהבטיח
לאבותינו שהיה די בצרה אחת אך כי היו
חמשים גאולות כו'. וזה שכתוב (שמות יג, יח)
והמשים עלו בני ישראל כו' כמו שכתוב
בזהר הקדוש בשלח³¹ ובתקונים³² ע"ש:

מה שקורין שיר השירים בפסח. כי שיר
השירים הוא לבאר כי כל עניני עולם
הזה רק משל להבין האהבה הצריכה
להשם יתברך³³. וזה פירוש שיר השירים
שמכל השירים שבעולם יוצא שיר הזה. אך
כי האדם צריך להיות נדבק בהנמשל וקשה
שיהיה הכל רק כדי לידע לעבוד להשם

²⁹ עיין וזהר ח"א, רסב ע"ב; ח"ב, מג ע"ב; ע"ע מעשה רוקח
יתרו, ב ד"ה יבזה יבוא; פסח, ב ד"ה דא ללחמא.

³⁰ גם את זה לצמת זה עשה האלקים (קהלת ו, יד).

³¹ "והמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים" - אמר ר' שמעון
בגין דההוא יובלא סליק לון ממצרים בגין כך 'והמשים עלו
בני ישראל מארץ מצרים, ואי לאו - לא סליק. ועל דא
אתעכבו חמשין יומין לקבלא אורייתא... דבגין דא 'עלו בני
ישראל מארץ מצרים' (וזהר ח"ב, מז ע"א).

³² תיקו"ז לב, עו ע"א-ע"ב; לט, עט ע"ב.

³³ "וכיצד היא האהבה הראויה? הוא שיאהב את ה' אהבה
גדולה יתירה עזה מאוד, עד שתהא נפשו קשורה באהבת ה'
ונמצא שוגה בה תמיד, כאילו חולה חולי האהבה... והוא
ששלמה אמר דרך משל 'כי חולת אהבה אני. וכל שיר
השירים משל הוא לענין זה' (רמב"ם תשובה, פ"י ה"ג).

²¹ "יחזק בן דהבאי אומר משום ר' יהודה: טומא באת
מענין פטור מן הראיה שנאמר יקאה יקאה. בדרך שבא
לראות כן בא לראות, מה בא לראות בשתי עיניו אף בא
לראות בשתי עיניו (חגיגה ד ע"ב).

²² וזהר ח"ג, קסה ע"ב.

²³ תפילת עמידה למועדים, ברכת 'קדושת היום'.

²⁴ "אילו קרע לנו את הים, ולא העבירנו בתוכו בחרבה ודיינו"
(הגדה של פסח).

²⁵ וזהר חדש יתרו, לא ע"א.

²⁶ "ועבדים וענו אותם ארבע מאות שנה, ואחרי כן יצאו
ברכוש גדול" (בראשית טו, יג-יד).

²⁷ וזהר חדש יתרו, לא ע"א.

²⁸ "ואילו לא הוציא הקב"ה את אבותינו ממצרים, הרי אנו
ובנינו ובני בנינו משעבדים ודינו לפרעה במצרים" (הגדה
של פסח).

הן אשר צפנת ליראך וגו'
הקרא ההוא נחורא עלאה
: את האור כי טוב' דא הוא
דך הוא טב בעלמא ולא מנע
ס' עלמא וקאים עליה. 'אשר
לאה עבד קדשא בריך הוא
קא לזמנא דאתי. הלא הוא
זאת לחוסים כן' (וזהר ח"ג,

ד"ש.

הס' מתיים לשמחה חגים
ה למעשים, ברכת 'קדושת

אם זה מה
שיר השירים
הוא

ה

אמת

ואמונה

תקנו

פצה שער הקרבנות
והלא כן איתא
א"י בגמרא (סוכה

ע מה הם רוצים
שבא שבת קודש
אין אז שוין א
שהו בשבת (סוכה

יהיה בקי במסכת
זבת מכות בע"פ

בעשתי כו' ע"י אות
ד"ר זצ"ל מספר שם
ר"ל אולי ג"כ כאן
ה בחול אינו מרגיש
צ"ה כמו"ש שם שזה
ל"י הי' השבוע כו' וזה
ה שוין א מחותן

ד. ולא יחיאש עצמו
פ"י כלל אז ימצא כל
ה בהקדמות והצעות,
לדבר כספו וחשוקתו
מצא ולא יוכל לצאת
ב שא"א לדלות מהם
דלגה כי יעשה לבור
שכיון שבשבת צריך
הישר בעיניו, שצריך
די לש"ש. ד. אדם
יפ"ה הרי הוא בבחי'
ד שלוקח מכל הבא
א לא מנחה לעשו,
שד"ל (ביצה ט"ז).
צ"ח על ימות החול
ד. ז. כיון ששבת

נתהווה ר' ועליג סג"ל ל"ע ושלח לקאצק להזכירו, ואמר רבינו מדוע לא התחיל
ללמוד מס' בבא בתרא ואז היה רואה זמן יותר ארוך.
תתפר. ואומר אל אדוני אולי לא תאבה (בראשית כ"ד ל"ט), פירש"י אלי כתיב
בת היתה לו לאליעזר והיה מחזר למצוא עילה וכו' להשיאה. מקשין
העולם למה לא פירש"י כן בעת שאמר אליעזר לאאע"ה מאמר זה, אמר רבינו
זצ"ל שכל זמן שאדם תחת יגיעה אינו מרגיש כלל ואינו מכיר מיגיעתו, ואחר
שיצא מהיגיעה או מכיר שהיה נוגע, לכך זכר רש"י רק על פעם השני שהכיר
כוונתו שנתכוון להשיא בתו.

תתפ. ואנשי קדש תהיון לי (שמות כ"ב ל'). מענמשליך הייליג זאלט איהר מיר
ויון, להיות שמירת הקדושה במעשה אנוש ותחבולותיו*.)

(*) הנחה, זה מוכן לפי דברי שפת אמת שכתב: אין מחסור להשי"ת מלאכי עליון שרפים וזוהר הקודש רק שמתאווה לקדושה אנשים, לכן
המשך נצחי קדושה גם בעוה"ז במדה וצמצום, ולכן כשר בשדה כי לא תאכלו (שמות כ"ב ל') דרשו חז"ל (חולין פ"ח:) כלל על כל
הדוגמא חוץ למצותו נאמר, פי' כו"ל שיש בכל דבר התפשטות קדושה במדה וצ"ח לשמור תשמישות שלא לצאת מעבר הקדושה כו"ל

צמח אמת

מיט דעם לכה דודי, שזהו שצריך לילך בעצמו
לקראת השבת לקבלו ולהבין עצמו לו מקודם,
שלכה דודי לקראת שבת כו' הוא מקודם
השבת, וכמו"ש בשבת (ק"ט ע"א) אפניא
דמעלי שבתא אמר כואי ונצא לקראת כו',
שירגיש קדושת השבת. ובאות זה במש"כ על
אות קצ"ד וכ"א ורכ"ז.

תתפ"ה. אולי י"ל כי קודש הוא שם העצם
הקדושה, ואנשי קדש פי' שיש להם
מדת הקדושה [שאין הפ' שיהי' קדושים שהי'
צ"ל קדוש] שבמעשיהם הם משיגים מדת
הקדושה, כמו"ש באות תס"ב על איש אמת
שמשיג האמת הגמור מה שביכלתו, ועי' מש"כ

תתפ"ד. כמו"ש (שמות כ"ג ח') כי השחר
יעור פקחים ויסלף דברי צדיקים,
כמו"ש רש"י דברים המצודקים משפמי אמת,
כי ע"י הנגיעה אינו מרגיש כלל הדברים
המסולפים. וי"ל הכונה אולי כי כיון שהרגיש

וי אבדה נפש ופי' כ"ק זקניי וצלה"ה מקאצק שכיון ששבת ומרגיש מהות השבת אז הוא בעיניו כאבדה
לעומת גודל בהירת השבת ואין צריך להתמרמר עוד יותר, וממילא נסתלק כל העירובין למעלה מן
הסדר ומן דרגי' דילי' וכו' והפי' הוא בעיניו כאבדה לעומת כו' היינו שנפשו בעיניו כאבדה לעומת
שרואה בהירת השבת ואינו משיג כלום בעצמו בנפשו, כי ביטל כו' ואז אין צריך להתמרמר עוד יותר
וממילא נסתלק כו' היינו שמשיג הנשמה יחידה בשבת ואז הוא למעלה מן הסדר ומן דרגי'
דיליה. א. שהסיוע הוא רק כשעובד בעצמו בבירור עצמו ובשבת עובד מעצמו [אז הוא הסיוע]
בהתבררות מעשיו שהוא בועש"ט שיהי' לגמרי בעומ"ש בכונה השלימה. ב. אני לא יודע מה הם
רוצים ממני כל השבוע כו' היינו שכיון שאינם עומדים בעצמם, שעושים כל הישר בעיניו ואינם עומדים
ביראה עצמיית, אין שייך סיוע, וסיוע הוא ג"כ כשעומד בעצמו ומוכן בעצמו לגמרי לקבל האמת

Human
but holy!

פרשת שופטים

מצינו בתורה בפ' שופ
ורכב וגו' (דברים כ', א'
שוב: "כי תצא למלחמה ו
המלחמה (במלחמת הרשו
דמים, לכן הפסיקה תורה
תורה עבור נפש אחת מי
כדי ללמד לאדם דעת ולו

אכן כ"ז במלחמת הר
וגו' - איירי במלחמת ד
בלב ח"ו, כי המצוה שר
כשהאדם עושה המצוה
וטהרה, ובא לידי מדות ו
זהו מ"ש (שמואל א'
אגג לפני ד' בגלגל", כל
לפני השם, כי זה מצוה

וכמשאחז"ל (יבמות ע"ט,
י"ח): 'ונתן לך רחמים ו
מצות עיר הנחת - אל
'ונתן לך רחמים' - כלם
וכמש"נ.
ואגב נראה לפרש כה
"הכה תכה את יושבי ה
ישוב ד' מחרון אפו ונתן
- באמצע? והי"ל: "לא
מן החרם" - שהיא מצוה
ונראה לבאר, כי התורה
לך רחמים וגו' - דקא
שמים, אז 'ונתן לך רחם

דומה? לרכבת שיודה מן הפסים - הרי מיד מתהפכת על פיה! ומהי העצה? -
"ושמתם את דברי אלה על לבבכם" - כנגד "פן יפתה לבבכם"! וזהו משאחז"ל
(סוכה נ"ב, ע"א): "אם פגע כך מנוול זה - משכחו לבית המדרש, אם אכן הוא -
נימוח, ואם ברזל הוא - מתפוצץ"!

(דברים י"א, ט"ז): "השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים
וגו'". חז"ל אמרו "וסרתם ועבדתם" - כיון שאדם סר מן התורה מיד נדבק בעבודה
זרה. י"ל למה הדבר דומה? לרכבת הנוסעת... כל זמן שהגלגלים על הפסים - הכל
הולך למישרים, אבל אם ירד אפילו גלגל אחד מהפסים - יש סכנה שכל הרכבת
תתהפך... וכך יש לפרש רישא דקרא: "השמרו לכם פן יפתה לבבכם" - אפילו בנטיה
קלה כבר עלול להגיע ל"וסרתם ועבדתם וגו'".

(דברים י"א, י"ח): "ושמתם את דברי אלה על לבבכם" - בלא שום דבר חוצץ
ביניהם, כלומר: שיהא לבך פנוי רק לדברי תורה - ולא לדברים אחרים. וכמו
שאחז"ל (אבות דר"נ רפ"כ): "ר"ח סגן הכהנים אומר: כל הנותן ד"ת על לבו -
מבטלין ממנו הרהורי חרב, הרהורי רעב, הרהורי שטות, הרהורי זנות, הרהורי
יצה"ר, הרהורי א"א, הרהורי דברים בטלים, הרהורי עול בשר ודם, שכן כתוב בספר
תהלים ע"י דוד מלך ישראל - שנאמר (תהלים י"ט, ט'): 'פקודי ד' ישרים משמור
לב, מצות ד' ברה מאירת עינים'. וכל שאינו נותן ד"ת על לבו - נותנין לו הרהורי
וכו'".

(דברים י"א, כ"א): "למען ירכו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע ד'
לאבותיכם לתת להם כימי השמים על הארץ". מהו "כימי השמים על הארץ"? ויש
לפרש: דהנה הברכה האמיתית היא - אם אדם זוכה לחיות על הארץ חיים רוחניים
זכים מעפר החומריות. וסגולה זו - יש לארץ ישראל הקדושה, שיכול אדם הגד
בתוכה להתעלות ולהתקדש לחיות חיים שמימיים על הארץ הטובה הלזו, וזהו
"כימי השמים על הארץ" - שיהיה להם ימים שמימיים אף שהם נמצאים על הארץ!
כפ' החיצוני הרי"ם על גהלים (קט) "השמים הם" והארץ נ"ן לפני אדם

סדרה חיים חיים 43

קצת מרבה מרבה חיים חיים קצת

חיים) כל מפורסם הוא הנהגה הנשטית של שעת הנהגה, ושום מפורסם אינו עומד נגד עיניכם בשעת מילוי תאוותכם חלף התאווה עצמה, וזו היא הדומה בניניהם לכן שלומי אמוני ישראל, המפורסם.

ומפסד שהרדק רבי אשר מפסדלן זי"ע באחת הלילות בנמר סדר תפלותיו

ולמוריו בקש שיביאו לו תפוח וברך עליו כדרכו בקודש ברוך תחלתנות ואכל ממנו, ועמד שם אחד שבראותו שהרדק אכל תפוח עלה בדעתו וברצונו גם הוא לאכול תפוח, הרדק תפס מיד במחשבתו ופנה אליו ואמר, הנה אניך לך מה הנפקים ביני ובינך, אחת בקוסד בבוקר השכם הינך תאב מיד לאכול תפוח, אלא שזכרונך מזכירך שאמור לאכול לפני התפילה, ומכרח אתה קודם להתפלל, ולאחר התפילה אצח לך חודך למסורך ולעבודתך ורק בהגיע הערב בסוף היום נשאר לך זמן לאכול תפוח, אולם אני מיד בקומי בבוקר וחגגי רואה איך שדו ברא את עולמו ובתוכו עצים ופירות וכו' מיד חגגי רוצה לעקו ולחמלה בברכת בורא פרי העץ, על גודל נפלאות ה' בעולמו אולם מאחר שאין לברך בלא לשעום ומאחר חגגי עומד ערדן לפני התפילה ואמור לאכול לפני התפילה לכן חגגי צריך לעצור ברחמי הכמהה לכרכת בורא פרי העץ, וקודם על להתפלל תפילת שחרית ולאחר התפילה בא סדר חליטוד ושאר עבודות היום ולכן עד שעת לילה מאחרת אין זמני בידי כדי לברך ברכה נשגבה זו ולמליך את ה' על בראות הפירות, ורק עתה בנמר סדר עבודתי לקחתי לי זמן גם לעבודה קדושה זו וברכתי את ה' ית' על עולמו שברא בו אלגות ופירות, אלא שמאחר ואי אפשר לברך ברכה לכסלה על כן מן הדברים לי גם לשעום מתפרי, וזהו הנפקים בין התפוח שלך לתפוח שלי.

רבי מרן הרדק רבי ישראל מחזקאסין זי"ע בימיו האחרונים כשגם גופו

רק היה תלוי בין שמיא לארעא ופסע בין נצחון האורלים לאחריו בארן הקדוש, לחש וביקש להוציא מפתחו לחצר הבית באומרו איך וויל נאך זקרון א פייגעלע פון רבשי"ע וועלש' והגני רוצה עוד לזכות לראות ציפור מבריאית השי"ת.

וזהו יחד לב וגל אבן מפי באר מים, הכל תלוי לפי גודל יחוד חלץ לאביו שבשמים וכמחזק"ל שנים שצלו פסחיהם וכו' צדיקים ילכו כם וגו' והשג"י, והכל לפי הכוונה ביחד לב לאביו שבשמים.

4

קצת מרבה מרבה חיים חיים קצת

עצמם, אעפ"כ אין אני באים לבקש אלא בזכות אבות ושבעת הרעים זי"ב שבמים, כל אחד בזכותו הנדולה.

וכשמתבררנים רואים, שאנו מעוררים את זכות אברדם אבינו שנמשך

אחורף כמים והתנסה כעשרה נסיונות ועמד ככולם, וזכות יצחק שנעקד ע"ג המזבח, וכן מעוררים את זכות יעקב, ובמה, בזה שבשעה שגל האבן עכור צאן רחל יחד לב וגל אבן מפי באר מים, ולכאורה יפלא וכי גלגל האבן מעל פי הבאר להשקות צאן הרעים הנברים דומה כמעלה אחת עם מעלה הנסיונות והעקידה של אברדם ויצחק, ואנו עוד מדייקים ואומרים שפעולה גלגל האבן הייתה ביחד לב' כשמוחה שלכן הכשתחו לזיות עמו באש ובמים, ובזכותו אנו עומדים לבקש תחנונים על המים.

אלא מכאן אנו רואים גודל הזכות שיש לאדם השלם יעקב שלימא' שגם

כשעה שעסק בענינים הנשמיים יחד לבו לאביו שבשמים, וזה היה כוננו בגל אבן ליצאן רחל' וזה הייתה משרתו רק עבד יחד לב לאביו שבשמים, וזכות הכונה המהורה נדולה היא למאור ובמה זכות זה אנו מכבשים כצדקו חזן חשרת מים.

ומכאן לימוד גודל לזרע יעקב אותנו לקחת מוסר השכל איך שבדברים

הנראים לכאורה כנשמיים אפשר מחד גיסא להעפיל אל פסגת רום המעלה כמעלות קדושים ומהוררים ומאידך גיסא אפשר לכוון להנאת עצמו, ר"ל. והגם אורחותיו ומיישר דרכיו יבין וישכיל על זאת וישאף להגיע לבחינת יעקב שלימא שזכות נדולה זו יכולה להשפיע שפע קדוש כלמעלה להתא לא ולזרע עד עולם, וכל הבאים ישרש יעקב, פובע בדם לכבס מידת הקדושה והטהרה, וביכלתם לזכות לבחינת יחד לב' כל אחד כפי שאופותדם ורום השגותיהם בכל האמור.

ומרן חסיק קדוש ישראל מרדכי זי"ע ענה פעם לכסל כאוולתו, למשכיל

ששאלו, מודע תתנשא מעל כל קהל ישראל הרי גם אתם הצדיקים עוסקים כמותו בעניני עורף, ומודע תקראו לעצמכם צדיקים, עננו חסיק כאוולתו ואמר, אני בכל עשייה נשטית עומד נגד עינינו, המשרה, מה רצונינו לפעול בזה, ואשר לכן אין לנו ברירה לפעמים אלא לעסוק בעניני העולם שהוא מושבע בריאת השי"ת את קיום עולמו, ורק באופן כזה יש לנו אפשרות להגיע למסורתנו וממנו ניקח לעבוד את ה', אבל אתם - פחותי

1 יחזקאל בראשית ארבת

המך למשך לעצמו המלך ומהמקו המים והיה מהוקה וערכה. ומ"מ מרר מרר כי המס מחוקים בעמם. וזוה מלך הסרס בין נהרות למים כי בעמם הנהרות מקורם מים רק ע"י מחוקים הגל מובדלים הנסחם מן מימי אוקייאנוס ושאר ימים כי ע"י מרר מפגדלים הנהרות כדאמרו מפרט במערכה סהדא רבה פרת וזהו יי רג"ע ברוך המים ויהי מבדיל בין מים למים הן הכוונה בין מים עליונים למים הסחחונים כי זהו נאמר חמ"ב אלל כלן מיירי במים הסחחונים בעמם שיש ע"י רקיע הבדל כמ"ס. וההבדל הזה נהווה ע"י מרר ומרר לא היה רק לאחר בריאת האדם כדכתיב כי לא המסיר ה' וכו' נאם בן או לא יאלל ההבדל לשועל ולכן לא נאמר ויהי בן על הבדלה ראשונה כי זהו לא היה רק לאחר זמן והבן: ויעש אלהים. כל מקום שנאמר ויעש הוא מורה על חומר ונסח בקראוהו השלסוסים צורה ופאמה כי יש לרקיע נסח והס נונהגי הרקיע שהס טרסם של הרקיע והנסח שהס מלש כדכתיב משרתיו אלל לופס והס נקראים משרשים מנהיגי רקיע וזהו ויעש ולכן נמארוה שיש לרס ג"כ נסח מוסכלת כמ"ס נרמב"ס וכן במים הארץ נאמר ויעש והבן: ויברל בין המים אשר מחח לרקיע ובין המים אשר מעל לרקיע. הן הכוונה הבדלת מקום דזהו ידוע אלל יש ביניהם דבר המסחיק שפסח שיש הבדלה. אלל הכוונה הבדלה בסכע וליכות. כי מים שלמסה מכבים השלל ומשללה אלל מכלה המים כי השל שירר בימי אליכו כזה הבדלת לתס המים. וכן סנע המים שלמסה לירד ואלל לעלות ולמסלה להיאר כי נהר דיוור גיד ושיק ומים משרשים למסלה ואינה יורדים וזהו פוסה שלום במרומיו דייקא כי הלק למטה בכל היסודות אלל ומים חמס הם פוכרחים אלל סכסם לא ישט ומזה נולד הסנגדות והספסכות המוצים ורע סכסע ורע השלי. אלל למסלה הם שלמותות וזה קינה סכסו של זה והס ללחדים ולכן הם סנים מבלי הססד וגירעין וזהו כי הנוף מים והנסח אלל והס שלמים והיו לאחד נוף ונסח וללל כן למסלה ולכן נאמר ויבדל בין המים וכו' הבדלה סכסעים וליכות ולכן ויקרא אלהים לרקיע שמים אלל ומים כי היו לעמס אחד ומקססה אחד ולא יססרדו ולכן קרא חוסן שמים כג"ל והבן: יקרו המים אל מקום אחד וחרלה סינשה. הן הכוונה כשסוס דזהו יונן ממילל אלל יקרו המים אלל מקום ח' פשיטל דמקום אחד יסינשה. והס חז"ל כונו לחנחי פהמסה סקכ"ה על קריעת יס סף וזהו ותרלה סינשה בזמן סנקרע הס. וססס ההנחי כאלל ח"ו הן שינוי כנרואיו עד סההנה כסהלל הנרילה הוא דללל ש"ח ההנה היה נכו לשרהל מביחיהס ע"י הס הנעשה להס ולכן מילח הרבה משרהל מבלי לילך הן המים כי סוי יטלון לככב הס כמדע והס עססס סלל יסיה ניכו מכוונן. חק אלל זכר הס מהנחי הנרילה הן זה שינוי סדרי כרלשית ולא יוססה מכוונת כלס ולכן הסה סקדוס כרוך הוא כסהלל הנרילה ונכח. ויבן ג"כ על ח"י הס שהס עקר כטורות הטורל כ"ה סכסוך הס יסיה ינפס וזהו נקרא סכרי יס כי הס כסר כרוך הס ולכן נאמר משרי יס חדיר כמרוס ס' וזהו ותרלה

כינשה סכוונס כסכך הסס יהיה ינפס וזה סס ח"י הסס וסכן: ויקרא אלהים לינשה ארץ. ורשו כמדעס למה נקראל ארץ על סרלל לעשות רען קינה. והסס כי הארץ כסכסה אלל לא יסססל האדם ולא יסססל סלד ככל יוס כמו שיהיה לעסיד חקטן כדור. הארץ לסכיל יוסניה ולכן רלה ארץ להיות משרסס וכולך עד שגסר כה סקכ"ה כי כך נימוסו להיות מוסס מחזיק המרונה. ומוסס פל זה למקיה המים מכל השולס קרא יסיה וזהו מוסס מחזיק המרונה כמו סרסרו כמדעס ויבן: ותרשא הארץ דשל וכו' ען פרי ורסרו מולל סלף הען סססו כססס סררי ונאמר ויהי כן ולא כן עסססה הארץ כשהוניה הוניהס ען עססה פרי ולא ען פרי. ויס להסססל מדוע סינסה כלן הארץ דהללל חסרו סרלה לעשות רען קינה כג"ל. ולמס נאמר ויהי כן אחר שלל היה כן. ונרלה דכלססס כן ען מקום מוסס סלדיקים קודס חסל הוניהס כן כדדססס כען דעסס ססיה סעס על כססס סררי וזה סיה כיוס הסליסי. כי שאל מקומות לא יללו מון לקרסע עד שהססלל אדם. אלל כג"ע ככר סיה מקדס וכזה הוניהס כרען קינה ולכן נאמר ויהי כן. אלל כשאל מקיטוח מקום מוסס הרסעיס הוניהס רק כן עסס סרי ולא ען פרי וכזו לא סייך ויהי כן דלל סיה אז כבריאלס ולכן לא נחקללה הארסה סיכף כי כלססס אלל לא ססל אדם סיה מוססו כן ען ולא סיה חסרון מסלח הארץ. אלל כשהססל ארס"ל ונורס כג"ע אז חוססו כשאל ארסות וכוכר סינוי הארץ ומניעת וגירעין מועלס הנרילה אז נחקללה הארסה והססד ויאמר אלהים יהי מלרס כרקיע השמים וכו'. הסס מלרס חסר והסס דידוע דכססס מרלס כדור הלכנה חומר וסקסס כמו כדור סלרץ דלון לה אור כעלסס וולחי מהססס. רק לכני השולס מרלה כמו סרי מלריות ולכן כסססס ח"ט רק מלרל אחד ולכן נאמר מלרס חסר. אכן ככלמר והיו למלריות וס' להליר על הארץ נאמר מלריות כלל כי למסס כלרץ נרלה סני מלריות ולכן נאמר מלל. ורס"פ פ' דלק מלרס חסר דע"י מלריות כסלה סכסרה כחיטוקוס. וססס הדכר מרלה כי על ידי סנחססס הלכנה נסחיוס ססוכך כלילה כי אלל סיהס מלרס כססה לל סיה חוסך כלילה ולכן לעסיד לבל כ"כ שיהיה אור הלכנה כלור סססה נאמר וס' כיוס סרלל וכו' יסיה יוס ולא לילה. וידוע דכען תימרי מהסרס כלילה מחיס ילדים קסניס כדכתיב כי כס ככסעך כעלל דס נסשות חכיוניס נקייס לל כסססרס מללססס סל כסססרס מללססס מחיס. דכלל מדה כונר מדה כי סס כג"כ לילה וילדים קסריס ככרלל סוללס לא רלל אור כי אור שליטות המדע לא עניס עליהס עדין. וסל כן כל סכסס של כרס המיסה סללו הוא על ידי מיסעס סלכנה ולכן מלרס ססר והבן: להבריר כן כיוס וכין סלילה. ולל סס לוחס להליר כססס כי מה ססססס המלריות כסססס סס חוק

חמי מצרים ואת כל ם לפרעה [בראשית

הבין הרי להחרטומים
ישות הרבה מהאותות
דע ומפני מה לא יכלו

לגבר די יפשר יתיה
ק מן בית אסירי. פי'
ות יכולים לפתור את
א היו יכולים לפתור.

ח חורבן הבית ששאל
בירושלים, "אמר ליה
החבית בשביל דרקון
(משיב חכמים אחר
לדרקון וקטלינן ליה,
זר כדי שיוסף יתמנה,
לך.

והג היה להופיע בפני
קשות שנגזרו השכם
חת של גדולי ישראל

זה לשאול אותך, ידוע
צאר לשלומו ושינצח
נת נוסח הברכה הזו,
לחוך, שכן כפי שידוע
וא"כ כיצד מתפרשת
ה, ואם גם בגרמניה
ח מלככם, א"כ כיצד

רבי יצחק השיבו באופן מידי כשבת שחוק על פניו. "הרי פיך אמר שתירגמו לך את התפילה, ויודע אתה היטב את נוסחה. כיון שכך בודאי שמת לב שהתפילה מתחילה במילים "הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה, הוא יגדל וירומם וינשא וכו' את הקיסר האהוב וכו'". נשאלת השאלה, וכי אין שבח אחר של הקב"ה המתאים לקובעו בתפילה זו, אלא שבח זה שהקב"ה מכוון את האניות בלב ים ומפלס להם דרך ונתיב?.

התשובה פשוטה, כיון שהאניות נוסעות בעזרת מפרשים שהרוח נושבת בהם, תאר לעצמך שעתה נמצאת אניה במזרח וברצונה להפליג למערב, צריכה היא א"כ רוח מזרחית, באותה שעה ממש יוצאת אניה מהמערב שפניה מועדות למזרח, היא צריכה כמובן רוח מערבית, כיצד בכל זאת מתנהלת תנועת האניות? אלא זהו כוחו של הקב"ה, שבידו לעשות שני הפכים יחד. אף כאן, יכול הקב"ה ל"סדר" שגם אתה תנצח וגם אויבך קיסר גרמניה ינצח" (וע"ע במדרש שה"ש פ"ד ל"א).

תשובה מחודדת זו כבשה את לבו של הקיסר, עד שזכה שדבריו של רבי יצחק היו נשמעים אצל הצאר בכבוד ובהערכה, על אף שהצאר היה ידוע כשונא ישראל.

ובביאור הלשון ואין פותר אותם "לפרעה", שמעתי מפי הגאון הרב מרדכי וינברג זצ"ל בשמחת שבע ברכות דפרעה היה איש פרטי וגם איש מלוכה, והם פתרו את החלום להאיש פרטי שבו כגון שבע בנות אתה מוליד וכד' ולא לפרעה למלך שבו שהיה נקרא בשם "פרעה", וכמ"ש ברבנו בחיי כי "פרעה אינו שם העצם אלא שם המלכות, וזה מש"כ רש"י "אבל לא לפרעה". כמ"כ בחתן יש בו חלק הפרטי של "חתן וכלה" ויש בו חלק הכללי של "חתן דומה למלך" כלומר שהוא בונה בית וצריך להיות כמלך להנהיג הבית בדרך התורה והיראה ולא רק כאיש פרטי שהוא רק חלק מה"חתן וכלה".

אחריות המנהיג

ויאמר פרעה אל יוסף אחרי הודיע אלהים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוד, אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי רק הכסא אגדל ממך [בראשית מ"א ל"ט-מ'].

ויל"ע מדוע אמר לו קודם "אתה תהיה על ביתי" ואח"כ אמר לו "ועל פיך ישק כל עמי" הרי "עמי" יותר חשוב והיה צריך לאומרו קודם?.

ונראה דמכאן רואים רשעותו של פרעה שקודם כל רצה שיוסף ינהל את "ביתו" הפרטי ויצילו מן הרעב, ורק אח"כ ינהל ויציל את "עמו", כי לא היה אכפת לו כלל מהעם רק מעצמו, ואחרי שהוא יהיה מסודר היה מוכן שיטפלו בעמו, משא"כ בעם ישראל מצינו שקודם כל "העם" ואח"כ "ביתו", וכדפי' רש"י בספר שמות (י"ט ט"ו)

It can do
opposite
things in
one moment

ונראה דהכי פירושו, שבכל התורה לא נאמר אריכות ימים כי אם בשתי מצוות הללו, כיבוד אב ושלוח הקן. לפי שאין השלמות ניכר באדם אלא כשיש לו שתי מדות הפוכות, כגון מדת רחמנות ואכזריות. לפי שכשהאדם נוהג במדה אחת אין הכרח שהוא צדיק, אלא שזה טבעו, לא כן כאשר משתמש לעבודת ה' בשתי מדות הפוכות, כגון רחמנות ואכזריות, אז מוכח שהוא צדיק.

לכך נתן השי"ת לישראל מצואל מצות של רחמנות וכיבוד אב ואם, שהיא רחמנות גדולה, לפי שכשבאים לידי ז'קנה ואין להם מקום לנוח, דין הוא שירחם עליהם. ושוב נתן להם מצוות שצריכין להתנהג בהם קצת באכזריות, דהיינו מצות שילוח הקן, שנוטל הבנים ומשלח האם. דאיתה בירושלמי, שכאשר משלח האם לפעמים הולכת היא מחמת צער וטובעת במים, אם-כן הוא בודאי אכזריות גדולה.

לפיכך כתיב בשתי מצוות אלו אריכות ימים, לפי שבשתי המדות הללו נשלם האדם בתכלית הטוב³². זהו שאמר בתהלים (קמט, ז-ט) "לעשות נקמה בגוים וגו' הדר הוא לכל חסידיו". רצה לומר, אע"פ שהם חסידים שמתנהגים במדת הרחמים, אע"פ כן יעשו נקמה בשונאיהם, שהיא מדה הפוכה, וזה הדר להם.

(אמרי נועם, ברכות לג, ב, וראה עוד לעיל פר' וירא כב, יב.)

= כג.ג. לא יבא ספור בקהל ה' גם דור עשירי וגו'.

איתה ביבמות (עו, ב) "אמר ריש לקיש, ממזרת אחר עשרה דורות מותרת וכו'". הרי לנו שלר"ל עד עשרה דורות עדיין לחלוותה האב קיימת. וכיוצא בזה מציינו שיטת ת"ק בגיטין (פז, א) "חניכת אבות בגיטין עד עשרה דורות".

שמעתי בשם הגר"א מוילנא, שאמר כי זהו משום שאב ואם שותפים בולד. אם-כן בבן יש רק חצי מכת האב, ובנכד רביעית מכתו, בדור שלישי שמינית, ובדור רביעי אחד מששה

³² הוספה המבינה שם, הגאון ר' אריה ל"ל ל"פסקין: זהו שאמרו "מפי שעושה מדרשו של הקב"ה רחמים, ואין אלא גורמת", רצה לומר, שבאמת אין זה רחמים רק שכן גור הש"ת, ולפי זה יחשב שסור קשות רחמים' כפי' מנילה (כה, ב) בדר"ל מפני.

כא יז. כי את הכבוד וגו' לתת לו פי שנים ככל אשר ימצא לו וגו'.

פירש רש"י "מכאן שאין הכבוד נוטל פי שנים בראוי לבא לאחר מיתת האב כבמחזק". נראה דמשום הכי כתיב מקודם (פסוק טז) "והיה ביום הנחילו את בניו את אשר יהיה לו וגו'". רצה לומר, דכל הבנים נוטלים בשוה את אשר יהיה לו, פירושו, את העתיד לבא, חלק כחלק, ואילו לתת לו פי שנים, הוא רק "בכל אשר ימצא לו", כלומר ממה שיש לו.

(הכתב והקבלה, והוא באדרת אליהו)

כא.כב. וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת וגו'.

רבים מקשים, הלא חטא הוא שונג, ואיך יהיה משפט מות. וגם היה לו לומר 'וכי יעשה איש', והוא אמר 'וכי יהיה באיש'.

ובאורו הוא, אם נעשה לו ממשפט מות חטא, והוא שונג, כגון שעשה תשובה כאשר מוציין אותו למיתה, והוא צונק שמתחרט על העבר ולא יעשה עוד, ועושה תשובה מיראה ונעשו לו זדונות כשגגות, אמרה תורה מכל-מקום "והומת". כמו שאמרו חז"ל במס' מכות (יג, ב) "ר' עקיבא אומר חייבי כריתות ישנו בכלל מלקות ארבעים, שאם עשו תשובה בית דין של מעלה מוחלין להם, חייבי מיתות בית דין אינן בכלל מלקות ארבעים, שאם עשו תשובה אין בית דין של מטה מוחלין להם". ולכן כתיב "וכי יהיה באיש", ולא אמר 'וכי יעשה איש', דרצה לומר שיהיה בו רק קצת מחטאו אשר עשה, שנעשה מזדונו שונג.

(אדרת אליהו)

= כב.ו.ח. כי יקרא קן צפור לפניך בדרך ככל עץ או על הארץ אפרוחים או ביצים וכי' שלא תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען יסב לך והאורכה ימים.

איתה במסכת ברכות (לג, ב) "האומר על קן צפור יגיינו רחמין וכי' משתקין אותו". וחטעים [לחז מאן דאמר] "מפני שעושה מדרתו של הקב"ה רחמים, ואינן אלא גזירות".

הקיסר. הוא סיפר לסוחר, כי הקיסר הציע בפני שריו ואנשיו, לגזור על בחורי ישראל שיתגייסו לצבא השלטון. ^{אח"ח 1234567} הפעם וויתר הסוחר על נסיעתו, למרות הדרכון שכבר היה מוכן בידו, והוא שם פעמיו לאחור, כדי לשוב אל עירו. הוא מיהר אל בית הרבי ר' לוי יצחק מברדיטשוב, וסיפר לו מה ששמע מפי מושל המחוז. הרבי הודה לסוחר מאוד על מעשהו הטוב.

כעבור זמן חזר הסוחר שנית אל בית המושל, כדי לחדש את דרכונו. בראות המושל את הסוחר, הודיע לו מיד, כי הצעתו של הקיסר נתבטלה, מבלי שאיש ידע את הסיבה לכך. אך הסוחר חבין מיד, שהרבי מברדיטשוב פעל ברוח-קדשו לבטל הגזירה הרעה.

כעבור זמן נסתלק הרב הקדוש מן העולם. באותה שנה שוב הועלתה הצעתו של הקיסר, על שולחן הדיונים שבביתו. את בחורי ישראל גייסו לצבא, ואת הנערים חטפו והפקירו אותם בידי אדונים אכזריים, עד שחלק גדול מבני ישראל נטמע בין הגויים או נרמס ונאבד. אותה עת היתה עת צרה גדולה לישראל. נאספו כל צדיקי הדור, שבאותה סביבה, ונסעו אל הרה"ק רבי מרדכי, המגיד מטשרנוביל, שהיה אז זקן הצדיקים שבדור. היה זה בערש"ק, כשאל ביתו נכנסו כארבעים צדיקים. בליל שבת קודש, עוד בטרם קידש הרבי, נכנסה אשה בבכי גדול ומר, וצעקה: „לקחו ממני את בני יחידי, והוא נער קטן!“ צעקתה של האשה נגעה מאוד ללבם של כל המסובים, עד שהזילו עיניהם דמעה. אותה שעה עמד הרבי הקדוש בדביקות עצומה ולא זע ממקומו.

רמזו הצדיקים לרבי משה מסלאויטא הקדוש, בנו של הצדיק רבי פנחס מקאריץ זצ"ל. פתח רבי משה את פיו ופרץ בבכי גדולה, באומרו: „מגיד קדוש, היכן הם חסדי ה'?!“ אך הרבי לא השיב דבר. הוא לקח בידו את כוס היין וקידש. אחר נטל את ידיו, בירך „המוציא“ ואכל כזית. כולם דממו ותמהו. לפתע

פתח הרבי בדברים : „בתפלתנו הקדושה מזכירים אנו את הפסוק, יאמר נא ישראל, כי לעולם חסדו ; יאמרו נא בית אהרן, כי לעולם חסדו : יאמרו נא יראי ה' כי לעולם חסדו. אלו הם שלוש כתות שישראל מחולקים להם. ישראל — הם פשוטי העם, בית אהרן — הם הצדיקים עובדי ה' בתורה ובתפלה, יראי ה' — הם גדולי צדיקי הדור, ואנו מבקשים בתפלתנו, שפשוטי העם יראו את חסדי ה' הנגלים. אך אם אין הם זוכים לראות, תפילתנו היא שלפחות בית אהרן, הצדיקים העובדים את ה', יכירו בחסדי ה'. אך כשקורה חס ושלום, שבגלל עוונותינו הרבים, גם מעובדי ה' נעלמים חסדי בוראנו, ואין הם מבחינים שכל הקורה לישראל, הכל לטובה, אז תפלתנו על כל פנים שיראי ה', צדיקי הדור הגדולים, יראו את חסדי ה', בכל דבר ודבר. והנה כשרואים אנו את הגזירות הבאות על ישראל, שהם חסידים, אין לנו מה לעשות, שהרי כך הראוני במרומים.

(סיפורי נפלאות מגדולי ישראל)

ר' משה לייב, בן תורה ובעל מידות, היה אחד מחסידיו של רבי מוטל'ה, ובכל פעם כשהיה ר' משה לייב בא לטשרנוביל היה רבי מוטל'ה מקבלו בסבר פנים יפות. ר' משה לייב היה משתעשע עם הרבי בדברי תורה, אך מעולם לא פנה אליו בבקשה כלשהי, וכל כוונתו היתה להתעלות ברוחניות ללא כל דרישה חמרית. למרות שמצא בקושי את פרנסתו במסחר. היה מסתפק במועט, ופניו האירו תמיד משמחה, והוא התנהג בעליזות כחסיד אמיתי, וכך חלפו שנים.

בינתיים גדלו בנותיו של ר' משה לייב והגיעו לפרקן. הוא החל לדאוג : נדוניה אין בידו לתת, בגדי חתונה אין באפשרותו לקנות, והזמן חולף. ר' משה לייב היה אובד עצות, ואשתו אף היא האיצה בו, אך את הרבי לא חפץ להטריח בעניינים אלה, ועל כן התעצב מאוד ללבו.

מפתח הגאולה, בניו של אהרן חושב הפסוק רק
אם פנתם, פנתם הוא המצטר וגם שאר השבטים הם
המפתח לגאולה העתידה.

תרפ"ט

ד' לשונות של גאולה כתובים בפרשה וכתוב וידבר
משה בן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה וגו', אף
שלא שמעו ליוה הקב"ה לומר להם דאיתא בזה"ק
פרשה זו ברעיא מהימנא שבראשונה צריכים לקבל עול
מלכות שמים בדרך כלל וזהו מה שכתוב ולקחתי אתכם
וגו' וידעתם כי אני ה' אלקיכם ואחר כך הוא צפרט
ועל זה נאמר וידעת היום והשבות אל לבבך וגו',
בתחילה צריך לקבל עול מלכות שמים הגם שלא מבינים
ולא יודעים ועל ידי זה יכולים להשליך החשבונות
הרבים יכולים לקבל עול מלכות שמים צפרט, איתא
ברש"י וארא אל האבות, כל איש ישראל יש לו נקודה
מהאבות והוא בעצמו אינו יודע מזה ואינו מבין על זה,
ידעת בית רבו שיש לכל אחד היא למעלה מהשגת
האדם, הפנימיות שיש בישראל זו היא קבלת עומ"ש
בכלל, בחפילין הוא גם כן כך, מקודם חפילין של יד
ומשטעבדין בדרך כלל ואחר כך חפילין של ראש שהוא
התגלות הד' פרשיות צפרט, כתיב ויזאבן ה' וגו' ביד
חזקה וצורוע נטויה ומה שיך בהקב"ה ביד חזקה,
אולם הכוונה שהגם שלא היו ראויים התגברת היד
חזקה כנגד מידת הדין, איתא בגמרא ברכות המוילא
אתכם מתחת סבלות מנרים וכו' כד מפיקנא לכו
עבידנא לכו מלתא כי היכי דידעיתו דאנא הוא
דאפיקית יתרון ממנרים דכתיב וידעתם כי אני ה'
אלקיכם המוילא, המוילא לשעבר משמע היינו שאחר
ק' מתבררין למפרע כל הסחחות שהיו בדרך כלל, איתא
בשפת אמת בשם אאזז"ל הלשון הראשון של
הגאולה הוא והואלתי אתכם מתחת סבלות מנרים היינו
שלא יוכלו לסבול טומאת מנרים, הרי זה דכתיב אוהבי
ה' שנאו רע שלא יכלו לסבול הפעור של מנרים, הם

מנרים היתה טומאה שלא היו יכולים לפרוש ממנה
דאיתא שהיה קשה בעיניהם לפרוש מעבודה זרה
ואיתא שלא היה יכול עבד לזרוח ממנרים, עמה נפתח
להם פתח והכירו את השי"ת והגיעו ליהדות כדאיתא
במדרש נשא דעת זה המכיר את בוראו, וזה הרמז במה
שאיתא במדרש שהיו שותים ישראל ומנרי מן קערה
אחת וישראל שותה מים ומנרי דם היינו שנפתחו
עיניהם וראו שכל החטאות הם רק אחיזת עינים,
ממנרים נלקחה הנקודה שלהם וניטלה מהם מעט
החכמה שהיתה בהם דכתיב ואזדה חכמת חכמיו
ואיתא בזה"ק דזה נתקיים במנרים, ולכן אחר מכת דם
לא כתוב עוד חכמים רק חרטומים והרי זה כדאיתא
אין הדג מבאיש אלא מראשו, בני ישראל הכירו את
השי"ת על ידי האמונה והדעת דאיתא שהעשר מכות
הם כנגד עשרת הדברות ומכת דם היא כנגד דיבור
אנכי ועל ידי זה חל עליהם שם שמים, כתיב שברח
ראשי תמינים על המים היינו שהמכות התחילו ביאור
וגמרו בים סוף.

אלה ראשי בית אבותם וגו', אאזז"ל אמר
שהפסוק חושב אלו הג' שבטים ראובן שמעון
ולוי לפי שהם היו המפתח לגאולה כדאיתא במדרש על
שם גאולת ישראל נזכרו כאן ראובן שנאמר ראה ראיתי
את עמי שמעון על שם וישמע אלקים את נאקתם
לוי על שם שנחמצר הקב"ה לנרתם וכו' ושמות שאר
השבטים מרמזים על מה שנעשה אחר הגאולה, על
גאולת מנרים דרשו מאי דכתיב קומי לך רעייתו וגו' עת
הזמיר הגיע ואיתא דקאי על האבות, ואיתא וזכר חסדי
אבות ומביא גואל לבני בנייהם היינו בנייהם ממש בני
בניו של יעקב כדאיתא בשפת אמת, וזהו שחושב
כאן בפרטות בני ראובן וגו' חנוך וגו' ובני שמעון וגו',
ובני לוי נחשבים עוד יותר בפרטות מפני שהם לא היו
בשיעבוד והיו גזוהים יותר והגדילו כל הנפשות, וכתיב
אלה ראשי וגו' כי הגלות היתה בראשית דכתיב ויזכו
שוטרי בני ישראל ואחר כך בזמן הגאולה היו גם הם

They had struggled to
let go of מנרים, to
escape the 56 of מנרים

Now an opening was before
they gained clarity of ה'

This is the deeper meaning
of that which it says in
the 56th, "A Jew found
a 73rd drink from 1
cup; one tasted water, the
other blood"

The Jews realized that
all the (מנרים) were false
pleasure

After 56, they are no
longer called מנרים, with
מנרים - its all trucking

מנרים 10, אבות 10
ת"ת - "אנכי"

והאיש

משה

קבג

עניני שבת קודש

בענין אמירת הא-ל הקדוש "שאין כמוהו"
בברכת מעין שבע בשבת

אמר פעם רבינו זצ"ל לאדם א' [אחרי התפילה בשב"ק בישיבת "תורה אור"] ששאלו
למה אומרים במגן אבות הק-ל הקדוש "שאין כמוהו", ובשמו"ע אומרים הק-ל
הקדוש בלבד? ⁴³

[לינקטינהו לשמעתיה]

פירש פעם את הגמ' בשבת, כל השומר שבת כהלכתה נותנים לו נחלה בלי מצרים,
ולמה זה מדה כנגד מדה? כי בשבת איסור מלאכה הוא להגביל את בן אדם,
בפעולותיו, ובהליכתו, אי אפשר לו לצאת מן התחום וכו'. והייתי אומר שהאדם נמצא
במצור, צר לו המקום. אבל האמת שהדבר הפוך. כיון שעולם הזה הוא מוגבל, בין
בשטח, כי כדור הארץ הוא קטן מאד, וחיייו של אדם, וכתו הכל כחלום יעוף, אבל
כשהאדם חי וכובל את עצמו לרצון הבורא, אז נכנס בתחום של השכינה, ושם הכל
רחב, נצח, נחלה בלי מצרים, ע"כ ע"י שהאדם לא יוצא מעירו, ולא מוציא מרשות
לרשות וכו' כל דיני שבת, יוצא מעולם הזה הקטן, לעולם הבא השכינה, שאין לו מצר.

[מו"ח הרב יחיאל ברנד שליט"א]

43. א"ה ע' בתו' ברכות דף מ' ע"ב ד"ה אמר שכתבו "ומעין שבע דמצלי בשבת הואיל ויש בה הא-ל
הקדוש שאין כמוהו היינו כמו מלכות וכו'", ומשמע מלשון התוס' דאין עיקר הטעם שאומרים
"שאין כמוהו" הוא כדי שיהיה הזכרת מלכות, אלא כיון דאומרים "שאין כמוהו" ממילא לא
איכפת לן בהזכרת מלכות, דזה הוי כמלכות, וא"כ עדיין צריך תלמוד מה עיקר הטעם שתקנו
לומר "שאין כמוהו". ובפרט לפימשי"כ התוס' שם בהמשך הדיבור דאלוקי אברהם חשיב מלכות
כיון דאברהם אבינו המליך את הקב"ה על כל העולם, ולפי"ז באלוקי אברהם שאומרים במגן
אבות יוצאים יד"ח הזכרת מלכות עיי"ש בתוס', דלפי"ז לא בעינן "שאין כמוהו" להזכרת מלכות,
וצל"ע אמאי תקנו לומר כן. [לינקטינהו לשמעתיה]